

СИЛАБУС КУРСУ
«СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА
(Лексикологія, фразеологія, лексикографія)»

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**

Спеціальність: **014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

Предметна спеціальність **014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))**

спеціалізація **014.028 Польська мова та зарубіжна література**
додаткова предметна спеціальність **014.01 «Середня освіта (Українська мова та література)»**

Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Освітньо-професійна програма: **«Польська мова і література. Українська мова і література»**

Рік навчання: **1**

семестр: **1**

Кількість кредитів: **3**

мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ПІБ

к. філол. н., доц. **Наталія Яблонська**

Контактна інформація: n.yablonska@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська літературна мова (Лексикологія, фразеологія, лексикографія) – обов'язкова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки, що вивчає склад та особливості лексики сучасної української літературної мови, а також історію формування української лексикографії у синхронному та діахронному аспектах. Особлива увага звертається на класифікацію української лексики за різними критеріями; її види та специфіку вживання відповідно до норм сучасної української літературної мови; склад, види та структуру фразеологічних одиниць; види словників, особливості їх укладання та використання.

Метою курсу є формування необхідних теоретичних і практичних знань із лексикології, фразеології, лексикографії; збагачення лексичного запасу студентів-словесників; засвоєння норм сучасної української літературної мови, підвищення рівня культури мовлення; опанування основних принципів укладання словників різних видів та уміння користуватися ними.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 1	Тема 1. Вступ. Теоретичні основи курсу	Сформувані чітке розуміння лексикології як розділу мовознавства. Знати предмет і завдання лексикології та лексико-семантична система мови.	Поточне опитування

4 / 1	Тема 2. Слово як основна лексична одиниця. Поняття лексики	Розрізняти слово й поняття, значення слова. Знати основні типи лексичних значень, однозначні і багатозначні слова. Аналізувати лексичну полісемію та типи лексичної полісемії.	Поточне опитування
4 / 2	Тема 3. Омонімія. Паронімія. Синонімія. Антонімія	Вміти аналізувати явища омонімії, паронімії, синонімії. Знати місце синонімів у лексико-семантичній системі, класифікацію синонімів та лексичну конверсію, типи конверсивів, їхні функції. Вміти аналізувати антоніми, їхні типи та їх роль у лексико-семантичній системі.	Поточне опитування
4 / 2	Тема 4. Класифікація лексики української мови	Аналізувати лексику української мови за походженням, за сферою вживання.	Поточне опитування
4 / 2	Тема 5. Активний і пасивний склад лексики української мови	Вміти розрізняти та аналізувати активний і пасивний склад лексики української мови. Розуміти та знати де використовувати нейтральну, емоційно забарвлену та стилістично марковану лексику.	Поточне опитування
4 / 2	Тема 6. Фразеологія як розділ мовознавства	Знати основні напрямки фразеологічних досліджень, розрізняти фразеологічні значення, знати системні відношення у фразеології.	Поточне опитування
4 / 2	Тема 7. Класифікації фразеологізмів	Аналізувати семантичні типи фразеологізмів, джерела фразеології. Розрізняти експресивно-стилістичні властивості фразеології.	Поточне опитування
4 / 2	Тема 8. Лексикографія як розділ мовознавства	Сформулювати чітке розуміння лексикографії як лінгвістичної дисципліни. Знати історію української лексикографії, загальну типологію словників, їх типи. Розуміти перспективи української лексикографії, електронні словники.	Поточне опитування

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бодик О., Рудакова Т. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 146 с.
2. Бондар О., Карпенко Ю., Микитин-Дружинець М. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Навч. посіб. Київ, 2006. 368 с.
3. Вплив суспільних змін на розвиток української мови: Монографія / Відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
4. Гуцуляк Т. Є. Поділ лексики української мови за походженням: особливості та проблеми вивчення в загальноосвітніх навчальних закладах. Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С. 116–126.
5. Демська О. Вступ до лексикографії. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 266 с.
6. Демська-Кульчицька О. Фразеологія. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. 74 с.

7. Єрмоленко С. І. Методика навчання лексики та фразеології на засадах лінгводидактичного принципу наступності. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. 2016. № 2 (17). С. 103–109.
8. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с.
9. Кровицька О. Українська лексикографія: теорія і практика / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів, 2005. 175 с.
10. Українська мова: Енциклопедія. Київ: Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
11. Ющук І. П. Українська мова. Київ: Либідь, 2003. 639 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- *Політика щодо дедлайнів і перескладання.* Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.
- *Політика щодо відвідування.* За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за курс розраховують так:

Модуль 1 40%	Модуль 2 40%	Модуль 3 5%	Модуль 3 15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 4 оцінок)	Підсумкова робота, яка охоплює всі теми	Визначається як оцінка, отримана за виконане завдання під час тренінгу	Визначається як оцінка за тестування із самостійної роботи

Шкала оцінювання студентів:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	